

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 377/2014-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť P. G., zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 p r i k a z u j e k o n ať bez zbytočných prietahov.

3. P. G. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý uhradiť P. G. trovy právneho zastúpenia v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jozefa Holiča, Lužická 7, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2014 doručená sťažnosť P. G. (ďalej len sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že súdne konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 začalo 3. mája 2002.

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 ku dňu doručenia sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené (úradný záznam z 26. júna 2014, pozn.).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Navrhovateľ P. P. dňa 03.05.2002 podal proti sťažovateľovi žalobu o ochranu osobnosti. Veci bola pridelená spisová značka 15Ct 70/2002 a zákonný sudca M. K. ... Neefektívne pojednávania a ďalšie úkony sudcu sú však jednoznačným a nesporným porušením práva na prejednanie veci v primeranej lehote, čo v spojení so skutočnosťou, že vec je prejednávaná už viac než 10... rokov prinútilo sťažovateľa splnomocniť advokáta na podanie sťažnosti na Ústavný súd SR. ...

... každý jeden rozsudok, ktorý bol vo veci vyhlásený, bol doručovaný právnenému zástupcovi sťažovateľa s neodpušiteľnými a nevysvetliteľnými prieťahmi:

... prvý rozsudok bol vo veci vyhlásený dňa 19.12.2007 (viac než 5 rokov po podaní žaloby).

Predmetný rozsudok bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený dňa 16.06.2008, t.j. takmer po pol roku od vyhlásenia.

Rozsudok vyhlásený dňa 04.11.2011 bol doručený dňa 01.03.2012 (takmer po 4 mesiacoch) a ostatný rozsudok vyhlásený dňa 13.12.2013 bol doručený 10.03.2014 (takmer po 3 mesiacoch). ...

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu dňa 22.06.2012 podal na Okresný súd Bratislava III sťažnosť pre prieťahy v konaní..., v ktorej sa domáha preskúmania celého postupu sudcu K., najmä v súvislosti s neprimeranou dĺžkou vyhotovenia písomného formátu rozsudku, neodpušiteľnou dĺžkou trvania jeho doručenia a podania vysvetlenia, prečo nebol spis po podaní odvolania dňa 13.04.2012 predložený odvolaciemu súdu.

Vyjadrenie zákonného sudcu k sťažnosti odôvodňujúce prieťah s poukazom na rozsah rozsudku považujeme za účelové, vzhľadom na skutočnosť, že v prípade objektívnych a najmä závažných skutočností by v zmysle vyššie citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku predseda súdu rozhodol o predĺžení lehoty na doručenie rozsudku. Ďalej sme sa absolútne nedozvedeli, z akého dôvodu nebol po podanom odvolaní spis bezodkladne predložený odvolaciemu súdu.

Spis bol Krajskému súdu v Bratislave doručený 26.06.2012, t.j. po viac ako 2 mesiacoch odo dňa podania odvolania.

Dňa 03.09.2012 bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené upovedomenie o vybavení sťažnosti, v ktorom podpredsedníčka súdu JUDr. Eva Fulcová vyhodnocuje sťažnosť za dôvodnú v časti zbytočných prietáhov v konaní.

V zmysle vyššie uvedených časových označení vyhlásenia a doručenia rozsudkov, citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku ako aj zdĺhavý postup súdu pri predkladaní spisového materiálu na odvolací súd, je dôvodné konštatovať, že postupom Okresného súdu Bratislava III bolo sťažovateľovi ako účastníkovi právnej veci vedenej pod sp. zn. 15Ct 70/2002 odňaté právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Porušenie práva bolo výhradne a výlučne zavinené sudcom M. K.!“

Sťažovateľ, poukazujúc na celkovú dĺžku konania, ktoré trvá už viac ako 12 rokov, a na neefektívnu činnosť okresného súdu, namieta porušenie svojich práv a žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Ct 70/2002 bolo hrubo porušené.

2. Porušovateľovi sa prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie 10.000,- €..., ktoré je porušovateľ povinný vyplatiť sťažovateľovi do 60 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 €..., ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Jozefa Holiča... do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia (nálezu).“

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 377/2014-10 z 9. júla 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3592/2014 z 19. augusta 2014, v ktorom uviedol:

„Zo skutkovým záverom, že od podania návrhu dňa 03.05.2002 ubehlo viac ako 10 rokov, pričom vo veci nie je doposiaľ právoplatne rozhodnuté sa treba stotožniť. Z obsahu spisu sa nedá však konštatovať, že by Okresný súd Bratislava III s výnimkou obdobia od 28.10.2002 do 14.02.2005 bol nečinný, a že by sa vo veci priebežne nekonalo. Nemožno sa ani stotožniť so závermi sťažovateľa, že by súdne pojednávania neboli vedené efektívne. Vo veci boli vytýčené súdne pojednávania dňa 03.11.2006, 18.12.2006, 12.01.2007, 23.03.2007, 27.04.2007, 28.05.2007, 20.06.2007, 31.08.2007, 26.10.2007, 14.12.2007 a 19.12.2007, na ktorom bol vyhlásený prvý rozsudok vo veci samej. Všetky uvedené pojednávania s výnimkou pojednávania dňa 23.03.2007, kedy bolo pojednávanie odročené pre neprítomnosť účastníkov, boli meritórne na ktorých súd vykonával dokazovanie.

Po zrušujúcom rozsudku boli vytýčené pojednávania dňa 16.03.2011, 18.05.2011 a 01.07.2011, kedy súd nepojednával pre prekážky najmä na strane žalobcu resp. právneho zástupcu žalobcu, ktorí sa na pojednávanie nedostavili a žiadali z vážnych dôvodov o odročenie pojednávania. Pojednávanie dňa 30.09.2011 ako i pojednávanie dňa 04.11.2011 boli meritórne, kedy súd vyhlásil druhé meritórne rozhodnutie.

Po zrušujúcom rozhodnutí bolo vo veci jedno pojednávanie dňa 13.12.2013 kedy súd vyhlásil tretie meritórne rozhodnutie.

Čo sa týka námietok ohľadne nedodržania lehoty v súvislosti s vypracovaním súdneho rozhodnutia, tak prvé meritórne rozhodnutie bolo vyhlásené dňa 19.12.2007, predsedom súdu bola predĺžená lehota na vypracovanie rozhodnutia do 25.03.2008. Jednalo sa o rozhodnutie v rozsahu 37 strán. Treba konštatovať, že v danom prípade nebola dodržaná lehota na vyexpedovanie rozhodnutia, nakoľko toto bolo vyexpedované dňa 04.06.2008. Prieťah, ktorý v tejto súvislosti vznikol je v rozsahu dva mesiace a deväť dní. Druhé meritórne rozhodnutie bolo vo veci vyhlásené dňa 04.11.2011, predsedom súdu bola predĺžená lehota na vypracovanie rozhodnutia do 27.01.2012. Zo spisu vyplýva, že rozsudok bol expedovaný dňa 17.02.2012. V danom prípade nebola dodržaná lehota o cca tri týždne na vyexpedovanie rozhodnutia. Tretí rozsudok bol vyhlásený dňa 13.12.2013, lehota na vyexpedovanie rozhodnutia bola predĺžená do 31.01.2014, rozsudok

bol expedovaný dňa 19.02.2014. V danom prípade nebola dodržaná lehota na vyexpedovanie rozsudku o 18 dní.

Pokiaľ sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta, že rozsudok po podanom odvolaní bol Krajskému súdu v Bratislave predložený dňa 26.06.2012 po viac ako dvoch mesiacoch, tak v tejto súvislosti zo spisu vyplýva, že odvolanie bolo doručené súdu dňa 05.03.2012. Dňa 03.04.2012 bolo odvolanie dané na vyjadrenie a s odstupom času po uplynutí lehoty na vyjadrenie bolo dňa 26.06.2012 predložené Krajskému súdu v Bratislave za účelom rozhodnutia o odvolaní. Vzhľadom na povinnosti prvostupňového súdu v súvislosti s odvolacím konaním lehotu dva mesiace od podania odvolania na predloženie spisu Krajskému súdu v Bratislave nemožno kvalifikovať ako prieťah v konaní.

Skutočnosť, že v spise boli zistené prieťahy v konaní v súvislosti s vypracovaním súdnych rozhodnutí, keď zo strany zákonného sudcu neboli dodržané ani lehoty, ktoré boli predĺžené predsedom okresného súdu a to celkovo o tri a pol mesiaca. Táto skutočnosť bola konštatovaná v konkrétnom prípade v súvislosti s rozsudkom vyhláseným dňa 04.11.2011 i v liste predsedu súdu, ktorým odpovedal na sťažnosť sťažovateľa. Tento prieťah v konaní, ktorý je vytykány v ústavnej sťažnosti, však podľa názoru súdu nenaplnuje znaky porušenia článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podľa článku 127 Ústavy Slovenskej republiky a pokiaľ v tejto súvislosti sa domáha sťažovateľ priznania nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 Eur tak v tejto súvislosti by bolo priznanie takejto sumy v príčinnej súvislosti so vzniknutým prieťahom zrejme neprimerané.

Okrem iného navrhujeme, aby ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol i na zložitost' veci, keď sa jedná v danom prípade o spor o ochranu osobnosti, keď možno síce konštatovať, že v danom prípade sa jedná o spory, ktoré sú riešené v rámci súdnych žalôb súdmi SR avšak v danom prípade možno konštatovať, že sa jedná o spory, ktoré patria medzi najťažšie najmä z hľadiska právneho posúdenia skutkovej okolnosti ako i najťažšie z hľadiska spracovania a odôvodnenia súdneho rozhodnutia. ...“

Okresný súd vo vyjadrení z 19. augusta 2014 a právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení z 9. septembra 2014 ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona

o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania (ochrana osobnosti a nárok na priznanie nemajetkovej

ujmy v peniazoch) sa po právnej ani skutkovej stránke nejaví taký zložitý, aby mohol odôvodňovať celkovú dĺžku posudzovaného konania.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktorými by s'ťažovateľ prispel ku vzniku priet'ahov.

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 15 Ct 70/2002 zistil takýto priebeh namietaného konania:

Žalobca P. P. 3. mája 2002 podal Okresnému súdu Žilina žalobu o ochranu osobnosti proti s'ťažovateľovi ako žalovanému. Konanie bolo Okresným súdom Žilina vedené pod sp. zn. 12 C 185/02. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. júna 2002 prikázal vec z dôvodu vhodnosti na ďalšie konanie okresnému súdu, ktorému bol spis doručený 28. októbra 2002, vec bola pridelená zákonnému sudcovi M. K. vedená pod sp. zn. 15 Ct 70/2002.

Okresný súd vo veci urobil prvý úkon 15. februára 2005 (uznesenie – výzva na zaplatenie súdneho poplatku z návrhu), teda viac ako po dvoch rokoch od predloženia veci.

Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 258/04-20 zo 16. marca 2005 vyslovil porušenie základného práva žalobcu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní, okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných priet'ahov a priznal žalobcovi finančné zadosťučinenie 30 000 Sk a náhradu trov konania.

Okresný súd uznesením z 12. apríla 2006 na návrh žalobcu pripustil do konania Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako žalovaného v 2. rade a Krajské riaditeľstvo Policajného zboru ako žalovaného v 3. rade a následne vec prerokoval na desiatich pojednávaniach (3. novembra 2006, 18. decembra 2006, 12. januára 2007, 23. marca 2007, 27. apríla 2007, 28. mája 2007, 20. júna 2007, 31. augusta 2007, 26. októbra 2007 a 14. decembra 2007). Na jedenástom pojednávaní konanom 19. decembra 2007 okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok, ktorým sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy 100 000 Sk (výrok I), žalobu proti žalovaným 2. a 3. rade zamietol (výrok II), nepriznal žalovaným v 2. a 3. rade náhradu trov konania (výrok III) a zároveň rozhodol, že o náhrade trov konania žalobcu proti sťažovateľovi rozhodne osobitným uznesením (výrok IV). Zákonný sudca dvakrát požiadal predsedu súdu o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku z dôvodu náročnosti odôvodnenia, lehota mu bola predĺžená do 25. marca 2008, napriek tomu však k expedovaniu písomného vyhotovenia rozsudku účastníkom pristúpil až 9. júna 2008, teda po pol roku od jeho vyhlásenia. Sťažovateľ podal 30. júna 2008 odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 19. decembra 2007, a to proti jeho I. a IV. výroku. Okresný súd 16. februára 2009 uznesením rozhodol o povinnosti sťažovateľa zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 4 133,37 €, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie 9. marca 2009. Okresný súd predložil spis na odvolacie konanie Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) až 1. júla 2009, teda po roku od podania odvolania.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 220/2009-287 z 29. januára 2010 zrušil rozsudok okresného súdu z 19. decembra 2007 v odvolaní napadnutej časti a zrušil aj uznesenie okresného súdu zo 16. februára 2009 o trovách konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia rozsudku okresného súdu z 19. decembra 2007 bolo nesprávne právne posúdenie veci, nedostatočne zistený skutkový stav a nedostatok riadneho a preskúmateľného odôvodnenia rozsudku. Spis bol vrátený okresnému súdu 18. marca 2010.

Okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie vec prerokoval na pojednávaní konanom 30. septembra 2011 a na pojednávaní 4. novembra 2011 vo veci vyhlásil

rozsudok, ktorým sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy 3 319,40 € a zaviazal sťažovateľa na náhradu trov konania žalobcu v sume 4 287,09 €. Zákonný sudca aj v prípade tohto v poradí druhého rozsudku vo veci požiadal predsedu súdu o predĺženie lehoty na jeho písomné vyhotovenie z dôvodu náročnosti odôvodnenia, lehota mu bola predĺžená do 27. januára 2012, napriek tomu k expedovaniu písomného vyhotovenia rozsudku účastníkom okresný súd pristúpil až 1. marca 2012, teda po skoro štyroch mesiacoch od jeho vyhlásenia.

Sťažovateľ podal 15. marca 2012 odvolanie proti rozsudku okresného súdu zo 4. novembra 2011 a 17. apríla 2012 odvolanie proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku za odvolanie. Okresný súd predložil spis na odvolacie konanie krajskému súdu 26. júna 2012, teda po troch mesiacoch od podania odvolania proti jeho rozsudku.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 288/2012-457 z 30. septembra 2013 zrušil rozsudok okresného súdu zo 4. novembra 2011 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol: „*Súd prvého stupňa neriadiac sa predchádzajúcim názorom odvolacieho súdu, ktorým bol viazaný... nevykonal vo veci dostatočné dokazovanie a opätovne vyvodil z neho predčasný záver a navyše bez toho, aby bola preukázaná vôbec objektívna spôsobilosť zásahu narušiť alebo ohroziť osobnostné práva navrhovateľa daným úradným záznamom, priznal nemajetkovú ujmu navrhovateľovi, a to za doposiaľ vykonaného dokazovania bez právneho základu. Odvolací súd sa tiež stotožňuje s konštatovaním odporcu, že odôvodnenie súdu prvého stupňa je zmätočné a obsahujúce na danú vec sa nevzťahujúce rozhodnutia NS SR a NS ČR a naopak, niektoré, ktoré by bolo možné použiť a uviedol ich, boli v rozpore s jeho rozhodnutím.*“ Spis bol vrátený okresnému súdu 7. novembra 2013.

Okresný súd v ďalšom konaní na pojednávaní 13. decembra 2013 vyhlásil (v poradí tretí) rozsudok vo veci, ktorým žalobu zamietol a rozhodol, že o trovách konania sa rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Zákonný sudca obdobne ako pri vyhotovení predchádzajúcich dvoch rozsudkoch opätovne požiadal predsedu súdu o predĺženie lehoty na jeho písomné vyhotovenie z dôvodu náročnosti odôvodnenia, lehota

mu bola predĺžená do 31. januára 2014, napriek tomu k expedovaniu písomného vyhotovenia rozsudku účastníkom pristúpil až 28. marca 2014, teda po viac ako troch mesiacoch od jeho vyhlásenia. Proti rozsudku okresného súdu z 13. decembra 2013 podal odvolanie žalobca a spis bol doručený krajskému súdu 8. júla 2014.

Ústavný súd po oboznámení sa s už zhrnutým priebehom posudzovaného konania konštatuje, že namietané konanie začalo 3. mája 2002, trvá viac ako 12 rokov a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania a opakované zrušenie rozsudkov okresného súdu v odvolacom konaní ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie ako celok charakterizuje neefektívny postup okresného súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že v posudzovanom prípade ide o exemplárny prípad zmätočného a neefektívneho postupu okresného súdu. Osobitne so zohľadnením skutočnosti, že okresný súd ani napriek vysokému počtu pojednávaní nariadených na prerokovanie vecí a času, ktorý zákonný sudca venoval písomnému vyhotoveniu rozsudkov, nebol schopný produkovať ani po 12 rokoch konania iné ako zmätočne odôvodnené rozhodnutie bez dostatočne zisteného skutkového stavu vecí a správnych právnych záverov.

Ústavný súd preto uzatvára, že postupom okresného súdu v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd v zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania

a jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých priet'ahoch v posudzovanom konaní.

Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti s'ťažnosti, v ktorej s'ťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. S'ťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Ústavný súd priznal s'ťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 340,90 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol s'ťažovateľovi nárok na úhradu trov za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie s'ťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v sume 426,12 € vrátane režijného paušálu (3 x 134 € + 3 x 8,14 €). Odmena právnenému zástupcovi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom zvýšená o 20 % daň z pridanej hodnoty tak predstavuje celkovú sumu 511,34 €.

Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľa si úhradu trov právneho zastúpenia uplatnil iba v sume 340,90 €, ústavný súd, súc viazaný petitom sťažnosti, túto úhradu sťažovateľovi priznal len vo výške uplatneného nároku.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014